

Онофрийчук Л. О. Управленческая деятельность руководителя дошкольного образовательного учреждения в контексте работы с информацией

Статья посвящена проблеме получения информации необходимой для управленческой деятельности руководителя дошкольного учебного заведения, уточняется понятие „информация”, подаются разновидности информации, необходимой руководителю. Автор рассматривает понятия „управление”, „информация”, „информационная деятельность”. В статье определены принципы, на которых должна базироваться информационная деятельность руководителя ДНЗ, формирование информационно-образовательной системы управленческой деятельности рассматривается как основа инструмента управления.

Ключевые слова: информация, информационно-образовательное пространство, управление, дошкольное образование, руководитель дошкольного образовательного учреждения.

Onofriychuk L. O. Management Activities Director of Preschool Educational Institutions in the Context of the Information

The author analyzed the concepts „control”, „info”, „information activities”. The lists the principles that should be based on information activities director KED. New scientific methods of information activity is determined by certain factors. The formation of information is the educational systems of management. The types of information are analyzed. Stages of technology management process are described.

Key words: information, information-educational environment, management, preschool education, preschool of the institution.

Стаття надійшла до редакції 10.01.2013 р.

Прийнято до друку 24.01.2013 р.

Рецензент – д. п. н., проф. Гавриш Н. В.

УДК 371.4:613.955

В. Г. Пасинок, О. М. Бельорін – Еррера

**ЗДОРОВ'ЯОРІЄНТОВАНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ
ЯК УМОВА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ
ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ**

Здоров'я – одна з головних загальнолюдських цінностей, а здоров'я населення країни – основа її могутності і благополуччя. Враховуючи сучасні тенденції погіршення здоров'я населення нашої країни, в тому числі дітей та молоді, реалізація всіх цілей і завдань освітнього процесу у

загальноосвітніх установах, а також вищих навчальних закладах повинна будуватися на основі збереження і зміцнення здоров'я.

На сьогоднішній день переважна більшість працівників сфери освіти виступає за ідею якості освіти як панівну, що забезпечує високу конкурентоспроможність, оптимальну організацію та управління навчальним закладом, вихід на світовий ринок освітньої діяльності за рахунок підготовки висококваліфікованих фахівців, що задовольняють вимогам міжнародних стандартів.

Сучасні вузи працюють в умовах конкурентної боротьби. Студенти, для досягнення високої професійної майстерності в майбутньому, відчувають високі психофізіологічні навантаження на всі функціональні системи організму. На тлі відсутності системи здоров'язберігаючих механізмів у роботі багатьох навчальних закладів це призводить до того, що через декілька років після закінчення університету у молодих фахівців розвивається ряд хронічних неінфекційних захворювань, таких як гастрити, панкреатити, неврози і т. п. (слід враховувати, що ряд захворювань були вже придбані в процесі навчання в школі і вузі) і вони не можуть працювати на повну силу, приносячи користь установі, де вони працюють і як наслідок державі і самим собі.

У зв'язку з цим зростає увага до проблем збереження здоров'я суб'єктів системи освіти, виховання культури здоров'я у молоді, яким присвячені численні дослідження педагогів, зокрема: питання професійної підготовки педагогічних кадрів (Є. Барбіна, В. Гриньова, В. Євдокимов, М. Євтух, І. Зязюн, С. Золотухіна, В. Кремень, В. Лозова, І. Прокопенко, В. Радул, С. Сисоєва, Г. Троцько та інші); сучасні підходи до створення освітнього середовища (С. Дерябо, О. Макагон, С. Омельченко, В. Ясвін та інші); науково-теоретичні аспекти забезпечення здоров'язбереження молоді (Ю. Бойчук, М. Гончаренко, В. Горашук, М. Гриньова, О. Завгородня, О. Іонова, Н. Коцур, Г. Кривошеєва, В. Оржеховська, Л. Сущенко, С. Шмалей та інші).

Але, разом з тим, аналіз публікацій і досвіду роботи вищої та загальноосвітньої школи з досліджуваного питання демонструє існуючу розбіжність між наявним станом здоров'я студентів та учнівської молоді, зокрема незадовільної організації фізичного виховання, недостатньої стимуляції до здорового способу життя, поширення шкідливих звичок (паління, уживання алкоголю та інших психоактивних речовин) тощо та реальною потребою збереження і зміцнення здоров'я суб'єктів системи освіти.

Актуальність визначеної проблеми посилюється необхідністю усунення суперечностей, виявлених у процесі дослідження, зокрема:

між орієнтацією цілісного освітнього процесу у загальноєвропейському та світовому контексті на підвищення рівня життя кожної людини, забезпечення умов для її самореалізації, самоактуалізації, самовдосконалення та розповсюдженістю шкідливих

звичок у дітей і молоді, низьким рівнем культури здоров'я, відсутністю знань про здоровий спосіб життя;

між актуалізацією необхідності виховання молодого покоління, яке було б психічно, соціально й фізично здоровим, й відсутністю ефективних засобів забезпечення здоров'язбереження дітей та молоді;

між необхідністю спеціальної підготовки педагогів до організації здоров'яорієнтованого освітнього середовища, та відсутністю відповідних методичних систем забезпечення цього процесу.

Тому провідні вчені: Гончаренко М. С., Ткачева Н. О., Бойчук Ю. Д., Коновалова О. О., Шахненко В. І., Кабацька О. В., Тимченко Г. М., Васильєва Л. В., Самойлова Н. В. та інші, вважають, що вивчення умов життя, навчання та здоров'я студентів та молоді, виявлення механізмів пристосування до змінного середовища, пошук засобів і методів профілактики і корекції процесів адаптації це актуальні питання, що потребують сучасного наукового аналізу і рішення для створення здоров'яорієнтованого освітнього середовища з метою збереження та оптимізації здоров'я інтелектуального потенціалу нашої країни.

За результатами багатьох досліджень було встановлено, що найбільш сильний негативний вплив на здоров'я студентів становлять психоемоційне напруження, гіподинамія, нераціональний режим дня і харчування. У зв'язку з цим, на нашу думку, питання вивчення відповідності режиму дня біологічним ритмам є актуальним при створенні здоров'яорієнтованого освітнього середовища спрямованого на встановлення причин погіршення здоров'я студентів, а також досліджень, спрямованих на збереження здоров'я студентської молоді протягом усього періоду навчання.

У межах систематичного моніторингу стану здоров'я студентської молоді кафедрою валеології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна був проведений порівняльний аналіз показників адаптаційних можливостей студентів і їх біоритмологічної типу працездатності, а також оцінка функціональних можливостей організму студентів в цілому.

У дослідженні брали участь студенти 1 курсу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, що навчаються на 1 і 2 змінах.

В основу методичного підходу, у цьому дослідженні, була покладена розроблена схема інтегральної оцінки фізіологічних функцій організму, яка включає в себе аналіз фізіологічних можливостей (антропометричні вимірювання, характеристику гемодинаміки) і функціонального стану організму залежно від вікових та біоритмологічних особливостей, методи математичного аналізу.

Біоритмологічний тип визначався за допомогою тест - опитувальника Остберга. Для оцінки функціональних можливостей організму в цілому був розрахований адаптаційний потенціал (АП) за

методом, запропонованим Р. М. Баєвським. Також був зроблений математичний аналіз і порівняння отриманих результатів.

За результатами дослідження серед обстежуваних студентів 2 зміни навчання були виявлені особи ранкового (4 %), вечірнього (49 %) і аритмічного біоритмологічної типу (47 %).

Серед студентів, що навчаються на 1 зміні, виявлені особи з вечірнім і аритмічним біоритмологічної типом в рівних кількостях.

Було встановлено, що студенти вечірнього біоритмологічного типу відчують напругу адаптації в 42 % випадків при навчанні в 1 зміну і 54 % випадків при навчанні у 2 зміну. Студенти аритмічного біоритмологічного типу при навчанні в 1 зміну відчують більшу напругу адаптації (68 %), ніж при навчанні у 2 зміну (52 % обстежених) і в цілому виявляють гірші адаптаційні можливості, ніж студенти вечірнього типу. 50% студентів утрішнього типу відчують напругу адаптації при навчанні в 2 зміну.

Аналізуючи показники адаптаційних можливостей студентів різної статі можна зробити висновок, що адаптація жінок проходить більш успішно незалежно від зміни навчання і біоритмологічного типу.

Таким чином, результати дослідження підтвердили загальну тенденцію, що склалася-більша частина студентів як 1 так і 2 змін навчання незалежно від біоритмологічного типу відчують напругу адаптації, що може призвести до зниження функціональних резервів організму.

Вивчення біоритмологічних особливостей людини, проведені вченими кафедри валеології, насамперед Гончаренко М. С., Тимченко Г. М. дозволили розробити практичні рекомендації для корекції режиму праці та відпочинку з позицій максимального збереження і зміцнення стану здоров'я. До таких рекомендацій належить:

- створення моделі формування здорового способу життя, обумовленої закономірностями розвитку особистості і заснованої на сукупності екологічних, валеологічних та психолого-педагогічних принципів, способів, форм і методів;

- дотримання оптимальних режимів праці, відпочинку, сну, а також харчування (з урахуванням індивідуальної конституції і особливостей ритміки людини);

- облік впливу сезонних, кліматичних, погодних та космічних факторів на функціональний стан людини і корекція відповідно цим факторам індивідуальних ритмів життя;

- побудова технології формування здорового способу життя з урахуванням вікових, психофізіологічних, статевих та інших особливостей людини;

- відмова від вживання засобів, що сприяють виникненню десинхронозів основних функцій організму - алкоголь, тютюн, наркотики;

- регулярне виконання фізичних вправ і психотренінгів для підтримки нормальної ритмічності фізіологічних функцій;

- використання природних факторів (сонячного світла, води, повітря) для забезпечення високих адаптаційних можливостей організму;

- формування правильних етичних і психологічних установок по відношенню до навколишнього світу з метою забезпечення максимальною гармонійною і повноцінним життям.

Низька якість здоров'я випускників, на нашу думку, нівелює навіть найвищу якість освіти на виході з університету. Незважаючи на це, при розгляді критеріїв якості освіти ніде не враховується такий критерій як «якість здоров'я» учнів і студентів та відповідно цій якості здоров'язберігаючій освітній простір вузу. Якість здоров'я молодого покоління важливий показник якості життя суспільства і держави, що відображає не тільки справжню ситуацію, але й формує прогноз на її розвиток в майбутньому. Сьогодні безпека країни, політична стабільність та економічне благополуччя знаходяться в щільному причинно-наслідковому зв'язку із сумарним потенціалом здоров'я дітей, підлітків та молоді.

З метою підвищення якості здоров'я учнів, на освіту, як цілісну державну структуру, що забезпечує соціальний розвиток особистості лягає, крім інших, і завдання збереження здоров'я учнів. Велика частка відповідальності покладається на вузи, особливо педагогічного профілю, тому, що при формуванні здорового способу і стилю життя у студентства, одночасно вирішується завдання, що до формування в майбутньому здорового покоління серед дошкільнят і школярів. Випускники педагогічних вузів надалі підуть працювати в дошкільні та шкільні установи, використовуючи отримані знання у своїй подальшій педагогічній діяльності для створення здоров'яорієнтованого освітнього середовища.

Однією з найважливіших складових підвищення якості підготовки майбутніх фахівців є прилучення студентської молоді до здорового способу життя як суспільно-значущої діяльності, бази для самореалізації і саморозвитку здорової особистості. Для цього необхідне створення здоров'яорієнтованого освітнього середовища, а такий показник як якість здоров'я випускника необхідно розглядати при оцінці якості освіти в цілому.

Список використаної літератури

- 1. Агаджанян Н. А.** Здоров'я студентів. / Н. А. Агаджанян, В. П. Дегтярев, І. В. Радиш та ін. – М. : Изд-во РУДН. 1997. – 199 с.
- 2. Гончаренко М. С.** Основи біоритмології. / М. С. Гончаренко, А. Н. Тимченко. Навчально - методичний посібник. Харків; 2010. – 106 с.

Пасинок В. Г., Бельорін – Еррера О. М. Здоров'яорієнтоване освітнє середовище як умова підвищення якості підготовки майбутніх фахівців

Здоров'я - одна з головних загальнолюдських цінностей, а здоров'я населення країни основа її могутності і благополуччя. Низька якість здоров'я випускників нівелює навіть високу якість освіти на виході з університету. Тому, на освіту, як цілісну державну структуру, що забезпечує соціальний розвиток особистості лягає, крім інших, і завдання збереження здоров'я майбутніх фахівців. Для підвищення якості підготовки майбутніх фахівців необхідно створення здоров'яорієнтованого освітнього середовища, а такий показник як якість здоров'я випускника необхідно розглядати при оцінці якості освіти в цілому.

Ключові слова: здоров'я студентів, здоров'яорієнтоване освітнє середовище, майбутні фахівці.

Пасынок В. Г., Бельорин – Эррера А. М. Здоровьяориентированная образовательная среда как условие повышения качества подготовки будущих специалистов

Здоровье - одна из главных общечеловеческих ценностей, а здоровье населения страны - основа ее могущества и благополучия. Низкое качество здоровья выпускников нивелирует даже высокое качество образования на выходе из университета. Поэтому, на образование, как целостную государственную структуру, обеспечивающую социальное развитие личности ложится, помимо прочих, и задача сохранения здоровья будущих специалистов. Для повышения качества подготовки будущих специалистов необходимо создание здоровьяориентированной образовательной среды, а такой показатель как качество здоровья выпускника необходимо рассматривать при оценке качества образования в целом.

Ключевые слова: здоровья студентов, здоровьяориентированная образовательная среда, будущие специалисты.

Pasynok V. G., Bellorin-Herrera O. M. The educational environment focused on health as a condition for improved quality training of future expert

Health is one of the main human values, and the health of the population the basis of its power and prosperity. The low quality of health of graduates levels even high quality of education at the exit from university. Therefore on education as the complete state structure providing social development of the personality lays down, besides other, and a problem of preservation of health of future experts. Improvement of quality of preparation of future experts requires creation of the healthy educational environment, and such indicator as quality of health of the graduate needs to be considered at an assessment of quality of education as a whole.

Key words: student health, the educational environment focused on health, future professionals.

Стаття надійшла до редакції 10.01.2013 р.

Прийнято до друку 24.01.2013 р.

Рецензент – д. п. н., проф. Бойчук І. Б.

УДК 373:091.12:005.963 (73)

Ю. С. Правдівцева

МОДЕЛІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ У США ЗА ДОПОМОГОЮ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Сьогодні життя сучасної людини тісно пов'язано з інформаційними технологіями, які використовуються майже у всіх сферах діяльності, будь-то ракетобудування, торгівля, медицина, фармація, інженерія тощо. Інформаційні технології також мають велике значення й для розвитку сучасної освіти, адже відкривають як для педагогів, так і для учнів нові можливості та перспективи для підвищення ефективності процесу навчання. Зокрема, інформаційні технології використовують для демонстрації того чи іншого явища, пояснення нового матеріалу, перевірки знань молодих людей, відпрацювання окремих блоків навчального матеріалу. Зазначимо, що останнім часом інформаційні технології використовують не лише для вдосконалення навчального процесу у освітніх закладах, але й для підвищення кваліфікації вчителів середніх шкіл. У цьому плані цікавим, з нашої точки зору, є досвід, що накопичено у США.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчив, що деякі особливості систем підвищення кваліфікації вчителів вже висвітлювалися в науковій літературі. Зокрема, А. Роляк було проаналізовано основні компоненти, структуру та програми з підвищення кваліфікації в Данії. К. Бабкіна й О. Матієнко вивчали досвід Франції з цього питання, Н. Муқан було висвітлено особливості функціонування відповідної системи в Англії. Разом з тим, досвід використання інформаційних технологій у системі підвищення кваліфікації вчителів недостатньою мірою розкрито в педагогічній літературі.

Отже, *метою* статті є висвітлення передового досвіду використання інформаційних технологій для підвищення кваліфікації вчителів у США з метою його творчого використання в освітньому просторі України.

На початку XXI століття комп'ютери й, зокрема, Інтернет-технології почали застосовувати в США не тільки для інтенсифікації шкільних уроків та самостійної роботи учнів, але й під час проведення